

Plan i program rada
Narodne knjižnice Virje
za 2021. godinu

Ur. br. 49/20
U Virju, 30.11.2020.

1. ULOGA NARODNE KNJIŽNICE

U UNESCO-vom Manifestu za narodne knjižnice postavljen je okvir za misiju narodnih knjižnica: „Narodna je knjižnica mjesno obavijesno središte, koje svojim korisnicima omogućuje neposredan pristup svim vrstama znanja i obavijesti.“

Službe se narodne knjižnice zasnivaju na jednakosti pristupa svima, bez obzira na dob, rasu, spol, vjeru, nacionalnost, jezik ili društveni položaj. Posebne se službe i građa moraju osigurati za one korisnike koji se iz bilo kojeg razloga ne mogu služiti redovitim uslugama i građom (za pripadnike jezičnih manjina, osobe s tjelesnim oštećenjima, bolesnike u bolnicama ili zatvorenike, itd.). Zbirke i službe moraju obuhvaćati i sve vrste nositelja obavijesti i suvremene tehnologije. Visoka kvaliteta i primjerenost mjesnim potrebama i uvjetima od temeljne su važnosti. Građa mora odražavati tekuća kretanja i društveni razvitak te biti pamćenjem zavičaja.

Osnovana kao samostalna ustanova u ožujku 2007. godine, Narodna knjižnica Virje je kulturna i informacijska ustanova koja vrši usluge za stanovnike Virja i svih gravitirajućih okolnih mjesta, tj. područja cijele Općine Virje.

Narodna knjižnica treba zadovoljiti 85 % zahtjeva svojih korisnika, dok će ostale zahtjeve nastojati zadovoljiti građom i informacijama na razini regije i republike u okviru jedinstvenog knjižnično-informacijskog sustava Hrvatske.

Narodna knjižnica Virje nabavlja, stručno obrađuje, čuva i daje na korištenje knjižničnu građu (knjige, časopise, novine, igračke, AV građu), omogućuje korisnicima pristup informacijama na internetu i igranje računalnih igara te ostale informacijske usluge. Sustavnom izgradnjom fonda koja je započela još 2007. godine nastoji se zadovoljiti potrebe korisnika različitih interesa, profesija i dobnih skupina.

Zbog toga se rad s korisnicima sistematizira u rad na zasebnim odjelima (odjel za odrasle, dječji odjel) na kojima su različiti sadržaji izdvojeni i zasebno prostorno oblikovani.

Narodna knjižnica vodi i zavičajnu zbirku i u tu svrhu istražuje, skuplja, obrađuje i pohranjuje raznovrsnu građu o povijesnom, ekonomskom i kulturnom razvoju njenog područja, kao i knjige autora iz našeg kraja.

U tekućoj godini prosječni standard prinova knjiga (kupnjom, darovima, razmjenom i otkupom) treba iznositi 200 knjiga na 1000 stanovnika, što za našu knjižnicu znači 900 svezaka knjiga u godini (posljednjih godina taj broj nije dostignut).

Suradnjom sa sredstvima javnog priopćavanja i putem vlastite internetske stranice o svojim programima i aktivnostima knjižnica redovito izvješćuje korisnike i ostale mještane Općine Virje i šire.

Naša se knjižnica uključuje u suvremene trendove pa postaje prostor, ne samo knjige, nego mjesto socijalne interakcije, kulturnog događanja i susreta s novim tehnologijama.

Stručnu i savjetodavnu službu obavlja Županijska matična služba Koprivnica koja se nalazi u knjižnici i čitaonici Fran Galović u Koprivnici. Uz stručne sastanke u Koprivnici ta je služba i spona s Ministarstvom kulture i ostalim relevantnim institucijama te vrši stručni nadzor rada naše knjižnice.

2. OSNOVNI PROGRAM

2.1. Rad s korisnicima

U Narodnoj knjižnici Virje želje i potrebe korisnika zadovoljavaju se nabavom tražene knjižnične građe (knjižne i neknjižne), organizacijom kulturnih i edukativnih programa, rješavanjem informacijskih upita, suradnjom sa srodnim ustanovama kroz organizaciju zajedničkih programa s ciljem poticanja čitanja i promoviranja knjižnice kao zajedničkog, svima dostupnog prostora.

Radno vrijeme za korisnike Narodne knjižnice Virje je 33 sata tjedno. Bolji kontinuitet usluge i korištenja; i daljnje prilagođavanje sati otvorenosti knjižnice za korisnike mora biti utemeljen na analizi potreba i navika korisnika i nekorisnika-mještana. U 2021. godini provest će se kratko digitalno ciljano istraživanje korisničke zajednice orijentirano na prilagođavanje radnog vremena i sadržaja.

Zaposlena djelatnica (VSS), viša knjižničarka, ujedno je i ravnateljica knjižnice, a osim ravnateljskih zaduženja, obavlja i poslove informatora, katalogizatora, klasifikatora, organizatora, koordinatora i moderatora kulturnih i edukativnih aktivnosti i sl. Zaposleni djelatnik (SSS), pomoćni knjižničar obavlja poslove knjižničara ali i vođenje i razvoj Zavičajne zbirke, poslove na održavanju prostora i pripremi prostora za događanja, materijalnu obradu građe, zaštitu građe i administrativne poslove. Sedam sati tjedno predviđeno je za stručne knjižničarske poslove (koji se ne obavljaju u radu s korisnicima) kao što su: plan nabave, nabava građe, katalogizacija, uvođenje podataka o građi u računalo, signiranje, lijepljenje naljepnica, omatanje knjiga u zaštitne folije, smještaj na police i raspored građe, pospremanje vraćenih knjiga, dostava novina i pošte, poslovi vezani uz programsko, financijsko i administrativno vođenje knjižnice, nadzor nabave opreme, osmišljavanje, organizacija i koordinacija kulturno-edukativno-animacijskih aktivnosti), provođenje propisa o zaštiti na radu, zaštiti osobnih podataka, zaštiti arhivskog gradiva itd... Kako sedam sati nije dovoljno da se svi navedeni poslovi obave izvan radnog vremena za korisnike, oni se najčešće obavljaju paralelno.

Za 2021. u planu je:

- nastavak formiranja knjižničkog fonda na temelju potreba i želja korisnika i u skladu sa Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 58/99) i financijskim mogućnostima knjižnice (zbirka knjiga, zavičajna zbirka, referentna zbirka, igračke)

- održavanje računala i uvođenje novih tehnologija
- rad s korisnicima i građom, rješavanje informacijskih upita, pomoć u korištenju knjižničnih usluga, upoznavanje s fondom putem izložbi građe
- organizacija kulturnih i edukativnih programa za djecu
- organizacija kulturnih i edukativnih programa za odrasle

Kako je u 2015. ukinuta članarina, u Mjesecu knjige i na druge datume važne za knjižnice (Dan knjige i autorskih prava, Međunarodni dan dječje knjige, Europski tjedan pismenosti., i sl.) provodit će se akcija „Dan bez zakasnine“. Korisnicima će biti omogućen povrat knjiga bez naplate zakasnine, kako bismo sačuvali integritet knjižnog fonda i izbjegli situacije u kojima knjižnica ostaje i bez građe i bez korisnika.

2.2. Nabava i obrada građe

Nabava knjižne građe (knjiga) i neknjižne građe (periodika, CD-i, DVDi, CD-romovi, igračke...) odvija se na svim odjelima i za sve zbirke.

Sredstva za nabavu građe od 2007. godine osiguravaju se u proračunima Općine Virje, Koprivničko-križevačke županije i Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Najveći dio knjižnične građe Narodna knjižnica Virje nabavlja kupnjom, dio građe osigurava Ministarstvo kulture putem redovnih godišnjih otkupa, a mali dio knjižnica prima kao poklone fizičkih i pravnih osoba.

Nabava periodike (dnevne, tjedne, mjesečne, stručne, dječje, zabavne) ovisit će o epidemiološkim mjerama koje su na snazi. Dio godine čitaonice će biti zatvorene zbog pandemije Covid19 pa se u tim periodima ne nabavlja periodika.

Posebna briga vodi se oko nabave za zavičajnu zbirku, što uključuje knjige koje se izdaju u Virju ili su im autori iz Virja i okolice. Ali i stručna građa koja govoreći o Podravini sadržajem obuhvaća i Virje. U zbirku se može uključivati i mape, diplomatske, magistarske i doktorske radove i zbornike te AV građu (video zapisi o događanjima u Virju i u knjižnici).

Sve poklonjenje i kupljene knjige se stručno obrađuju. Sva građa koja stiže u knjižnicu, prije nego što postane dostupna krajnjem korisniku, prolazi stručnu (katalogizacija, klasifikacija) i tehničku (inventarizacija, žiganje, ispis i lijepljenje barkod naljepnica, omatanje u zaštitnu foliju) obradu. Tek nakon obrade građa je „spremna“ za posudbu.

Katalog knjižnice može se računalno pretraživati u knjižnici, na web stranici knjižnice (www.narodna-knjiznica-virje.hr) i putem stranice www.virje.hr.

U 2021. planira se nabava:

- novih naslova beletristike za odrasle (30 %)
- novih naslova (ili dodatnog broja primjeraka) lektire za osnovnu i srednju školu, slikovnice, beletristika za djecu i mlade (30 %)
- popularno-znanstvenih naslova (10 %)
- referentne građe (10 %)
- neknjižne građe (10 %)
- periodike za djecu i odrasle (10 %)

2.3. Zaštita knjižne građe

U skladu s Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe (NN 52/05) knjige je potrebno zaštititi od oštećenja i habanja namjenskom folijom. Tijekom 2021. godine nastaviti će se s omatanjem novonabavljene građe u kvalitetne zaštitne folije za čiju će kupnju biti planirano izdvajanje financijskih sredstava. Korištenjem Neschen zaštitnih folija za knjige vijek trajanja svakog omotanog sveska uvelike je produžen, zbog čega se troši manje novca na nabavu/zamjenu uništenih knjiga.

Tijekom 2021. godine dotrajale i uništene knjige izdvajat će se radi redovnog godišnjeg otpisa.

Posebnu zaštitu zavičajne i druge građe od posebne vrijednosti – digitalizaciju, konzervaciju ili restauraciju moguće je provoditi samo u iznimnim slučajevima zbog visokih troškova (posebnim prijavama na natječaje za financiranje). Za 2021. godinu u planu je nastaviti rad na digitalizaciji hemeroteke iz regionalnih novina za koju se pressclipping radi kontinuirano od 2015. godine.

2.4. Kulturno-edukativna i animacijska djelatnost

Kako je trend struke i budućnost narodnih knjižnica postati prostorom socijalne, kulturne i informacijske interakcije, kulturno-edukativne i animacijske aktivnosti dobivaju na važnosti. Nova je uloga knjižnice da postane „dnevni boravak“ svoje zajednice i „treći prostor“ svojih

korisnika (nakon doma i radnog mjesta/mjesta obrazovanja). Suradnjom s ustanovama i udrugama te uključivanjem u njihove aktivnosti i programe Knjižnica će se uključiti u svakodnevni život zajednice i time postati jedan od nositelja promjena na društvenoj i osobnoj razini.

U 2021. godini za sve skupine korisnika i sve segmente javnosti ponudit će se raznovrsni programi :

- a) Programi za predškolsku djecu
- b) Kreativne radionice za djecu i odrasle
- c) Književni susreti i radionice
- d) Stručno-popularna predavanja
- e) Originalne izložbe i izložbe knjižnične građe.

U 2021. kulturno-edukativna djelatnost prilagođavati će se važećim epidemiološkim mjerama. održati će se manji broj događanja u odnosu na prijašnje godine, više on-line sadržaja, 1na1 sadržaja i pojačana aktivnost u ljetnim mjesecima.

2.5. Stručno usavršavanje

U okviru stručnog usavršavanja knjižničara podrazumijeva se praćenje stručne literature, praćenje rada drugih knjižnica, prisustvovanje stručnim skupovima i godišnjim skupštinama knjižničarskih društava, objavljivanje članaka u knjižničarskim časopisima (recenziranim i nerecenziranim), konzultacije i suradnja sa Županijskom matičnom službom te općenito suradnja i razmjena iskustava s kolegicama i kolegama.

U 2021. u planu su stručna usavršavanja, skupovi i sastanci:

- redovni sastanci ravnateljica narodnih knjižnica Koprivničko-križevačke županije s voditeljicom Županijske matične službe i županijskim predstavnikom iz Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, znanost i šport
- sudjelovanje na godišnjoj skupštini Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja
- edukacije u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara i Županijske matične službe
- sudjelovanje na stručnim skupovima u organizaciji knjižnica i knjižničarskih društava

2.7. Ostali poslovi

Osim knjižničarskih poslova (zaduživanje i razduživanje građe, nabava i stručna obrada knjiga i neknjižne građe, formiranje zbirki, revizija, uvođenje novih knjižničnih usluga), knjižničarka/ravnateljica radi i druge poslove kao što su vođenje statistike, blagajnički poslovi, pisanje izvješća, planova i programa za Općinu Virje, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Koprivničko-križevačku županiju, usklađivanje poslovanja knjižnice s računovodstvom, upoznavanje javnosti s djelovanjem knjižnice, usklađivanje knjižnične dokumentacije s pozitivnim zakonskim propisima Republike Hrvatske itd.

3. PROGRAM ZA UNAPRJEĐENJE DJELATNOSTI

Prilagodba programa rada knjižnice novonastaloj epidemiološkoj situaciji

Velika fleksibilnost i pravovremeno reagiranje omogućilo nam je da u 2020. godini održimo najvažnije aspekte knjižnične djelatnosti.

U trenutcima javne ugroze važno je da knjižnica ostane sigurno mjesto za konzumaciju kulturnog sadržaja kroz posudbu knjiga i e – knjiga. Isto tako, da u periodima povoljne epidemiološke situacije uz pridržavanje važećim mjera i preporuka, nastavimo posredovati kulturne, edukativne sadržaje i sadržaje bazirane socijalnoj interakciji i izgradnji zajednice.

E-knjige

U 2021. godini, uvodi se usluga posudbe e-knjiga. Nadogradnjom postojećeg knjižničnog softvera te izdvajanjem sredstava za nabavu građe za elektroničke knjige osigurat ćemo daljinsku nabavu, obradu i posudu knjiga korisnicima. Cijeli proces je puno brži od nabave i stavljanje u posudbu tradicionalne knjižnične građe i omogućit će korisnicima korištenje knjižničnih usluga u potpunosti na daljinu.

Makerspace

Kako je dosadašnji radionički oblik rada nespojiv sa mjerama socijalnog distanciranja, u periodima kada se on neće moći provoditi u nikakvom obliku, želimo omogućiti korisnicima individualni rad. Makerspace (prostor stvaranja) je trend koji je zaživio u knjižnicama diljem svijeta u posljednjih deset godina. Iako do sad nismo bili u mogućnosti u potpunosti ga aplicirati na našu knjižnicu, u 2021. godini naglasak će biti upravo na omogućivanju ljudima da samostalno rade i stvaraju u prostoru koji je pripremljen za njih. Na taj način knjižnica ostaje posrednik između zajednice i kulturnih, edukativnih i umjetničkih sadržaja a istovremeno promiče pridržavanje mjera.

Za potrebe opremanja jednog oblika makerspacea prijavljen je program na Poziv za javne potrebe u kulturi pri Ministarstvu kulture i medija.

Ljeto kulture u knjižnici

Zbog epidemije, cijela zajednica prisiljena je okrenuti se on-line sadržajima i digitalnim alatima i multimediji. Iste će kreirati i posredovati i Narodna knjižnica Virje. No, istovremeno upoznati smo s neurološkim i razvojnim posljedicama koje nosi pretjerana upotreba tehnologije. Odlučni smo zbog toga planirati i provoditi kulturne i edukativne programe i radionice uživo kad god to uvjeti budu dozvoljavali.

Za očekivati je da će ljetni mjeseci biti epidemiološki stabilniji te zbog toga planiramo ove godine maksimum događanja organizirati i provesti upravo u ljetnim mjesecima.

Za dodatno financiranje ovih programa (kazalište, kino, pripovjedanja, kreativne radionice) aplicirali smo na Pozivu za javne potrebe u kulturi pri Ministarstvu kulture i medija, a u planu je apliciranje i na županijski poziv.

Zaključak

U godini koja dolazi, puno je neizvjesnosti pa je sada, više nego ikad potrebna fleksibilnost i dobra suradnja s partnerskim udrugama, ustanovama i volonterima. A više nego ikad, ovisimo o podršci osnivača Općini Virje.

ravnateljica Narodne knjižnice Virje

Ivanka Ferenčić Martinčić, viši knjižničar